

ÎNTOCMIREA ACTULUI DE NAȘTERE

Unde se înregistrează nașterea?

Actul de naștere se întocmește, ca urmare a declarației verbale a persoanelor prevăzute de lege sau, în cazurile stabilite de lege, din oficiu, de către ofițerul de stare civilă din cadrul serviciului public comunitar local de evidență a persoanelor/primăriei unității administrativ-teritoriale în a cărei rază s-a produs nașterea. Dacă evenimentul s-a produs în străinătate, competența poate reveni misiunii diplomatice ori oficiului consular de carieră al României competent teritorial.

Termenele pentru declararea nașterii

- 30 de zile de la data nașterii, pentru copilul născut viu;
- 3 zile de la data nașterii, pentru copilul născut mort;
- dacă un copil născut viu decedează în interiorul termenului de 30 de zile, declararea nașterii se face în 24 de ore de la data decesului.

Cine are obligația de a declara nașterea?

Declarația de naștere poate fi făcută de oricare dintre părinți. Dacă, din diferite motive, părinții nu pot declara nașterea, obligația revine, în condițiile legii, medicului, persoanelor care au fost de față la naștere, asistentului social/persoanei cu atribuții de asistență socială din unitatea sanitară ori oricărei persoane care a luat cunoștință despre nașterea copilului.

Documentele necesare pentru înregistrarea nașterii în termen

- actul de identitate al mamei;
- actul de identitate al declarantului;
- certificatul medical constatator al nașterii;
- certificatul de căsătorie al părinților, după caz.

Dacă mama nu are act de identitate

În lipsa actului de identitate al mamei, actul de naștere al copilului se poate întocmi pe baza celorlalte documente prevăzute de lege, a documentului întocmit de reprezentantul poliției în urma verificărilor solicitate de unitatea sanitară cu privire la datele de identificare ale mamei și a verificărilor efectuate în registrele de stare civilă sau în R.N.E.P.

Dacă nașterea mamei nu este înregistrată

În această situație, întocmirea actului de naștere al copilului se realizează pe baza declarației scrise a persoanei care declară nașterea, a procesului-verbal privind identitatea declarată de mamă, semnat de reprezentanții D.G.A.S.P.C., poliției și unității sanitare, a certificatului medical constatator al nașterii și a actului de identitate al declarantului. Legea prevede și măsuri speciale pentru protejarea dreptului la identitate al copilului și pentru identificarea mamei.

Copilul din afara căsătoriei

Dacă recunoașterea paternității are loc în momentul declarării nașterii, datele privind tatăl copilului se înscriu în rubricile corespunzătoare ale actului de naștere, în condițiile legii.

Înregistrarea tardivă a nașterii

a) Declarația făcută după expirarea termenului legal, dar nu mai târziu de un an de la naștere
Actul de naștere se întocmește la cererea scrisă a declarantului, cu aprobarea primarului unității administrativ-teritoriale în a cărei rază s-a produs evenimentul sau, pentru evenimentul

produs în străinătate și declarat la misiunea competentă, cu aprobarea șefului misiunii diplomatice/oficiului consular. Procedura se finalizează în termen de până la 30 de zile de la data solicitării.

b) Declarația făcută după trecerea unui an de la data nașterii Actul de naștere se întocmește la cererea scrisă a declarantului, cu aprobarea primarului unității administrativ-teritoriale competente și cu avizul conform al serviciului public comunitar județean de evidență a persoanelor sau, după caz, al D.G.E.P.M.B. Înregistrarea se realizează în termen de 90 de zile de la data solicitării.

Verificări suplimentare în cazul înregistrării tardive

H.G. nr. 255/2024 stabilește verificări diferențiate în funcție de vârsta persoanei a cărei naștere nu a fost înregistrată. Pentru copiii sub 14 ani se verifică, între altele, datele persoanei și ale părinților în S.I.I.E.A.S.C. și, după caz, R.N.E.P. Pentru persoanele între 14 și 18 ani sunt prevăzute verificări suplimentare în evidențele instituțiilor competente și la adresele/unitățile de învățământ declarate.

Pentru persoanele majore sunt necesare documentele și declarațiile prevăzute expres de normele metodologice.

Dacă nu există certificatul medical constatator al nașterii

În cadrul procedurii tardive, dacă certificatul medical constatator al nașterii nu poate fi identificat, normele prevăd efectuarea de verificări la unitatea sanitară sau, după caz, la medicul de familie. În situațiile prevăzute de lege se efectuează expertiză medico-legală. Legea nr. 119/1996 prevede că expertiza medico-legală necesară pentru stabilirea datei nașterii și a sexului persoanei se efectuează gratuit.

Stabilirea numelui de familie și a prenumelui copilului

- numele de familie și prenumele copilului se stabilesc potrivit Codului civil;
- prenumele declarat la înregistrarea nașterii nu poate fi format din mai mult de trei cuvinte;
- ofițerul de stare civilă refuză motivat înregistrarea prenumelor formate din cuvinte indecente, ridicole ori alte asemenea denumiri care pot afecta ordinea publică, bunele moravuri sau interesele copilului;
- dacă părinții nu au nume de familie comun ori există situațiile de neconcordanță prevăzute de lege, se solicită declarația scrisă și semnată de ambii părinți;
- dacă părinții nu se înțeleg asupra numelui de familie, acesta este stabilit de instanța de tutelă.

Situația în care părinții nu se înțeleg asupra prenumelui

Dacă părinții nu se înțeleg cu privire la prenumele copilului născut viu, în actul de naștere se înscrie prenumele din certificatul medical constatator al nașterii. Dacă în certificatul medical este înscris un prenume format din mai mult de trei cuvinte, în actul de naștere se înscriu numai primele trei.

Copil găsit sau părăsit de mamă în unitatea sanitară

Legea și H.G. nr. 255/2024 prevăd proceduri speciale pentru copilul găsit și pentru copilul părăsit de mamă în unitatea sanitară, inclusiv termene, verificări, documente și atribuții pentru serviciile de asistență socială, poliție, unitatea sanitară și ofițerul de stare civilă. Dacă identitatea mamei nu poate fi stabilită, numele copilului se stabilește prin dispoziția primarului, în condițiile legii.

Întocmirea unui nou act de naștere în cazul adopției

În cazul adopției se întocmește un nou act de naștere, în condițiile Legii nr. 119/1996 și ale normelor metodologice. Competența revine, de regulă, serviciului public comunitar local de evidență a persoanelor/primăriei unității administrativ-teritoriale în raza căreia se află domiciliul adoptatorilor/adoptatorului. Pentru adoptatori cetățeni străini ori cetățeni români cu domiciliul sau reședința în străinătate se aplică regulile speciale de competență prevăzute de lege.

Nașterea unui cetățean român produsă în străinătate, dar neînregistrată

Dacă nașterea unui cetățean român s-a produs în străinătate și nu a fost declarată ori a fost înregistrată cu date nereale privind identitatea părinților, iar înregistrarea se solicită în România, se aplică procedura specială prevăzută de Legea nr. 119/1996 și H.G. nr. 255/2024. Înaintea întocmirii actului, autoritățile române efectuează verificările necesare pentru a stabili dacă nașterea a fost sau nu înregistrată în străinătate.

Sistemul Informatic Integrat pentru Emiterea Actelor de Stare Civilă – S.I.I.E.A.S.C.

Procedurile de stare civilă sunt gestionate, în condițiile legii, și prin S.I.I.E.A.S.C. Normele metodologice din 2024 prevăd verificări și operațiuni electronice specifice, inclusiv pentru înregistrările tardive.

Cetățeanul nu trebuie să efectueze personal verificările interne între instituții; acestea sunt realizate de autoritățile competente în cadrul procedurii.

Recomandări pentru cetățeni

- declarați nașterea în termenul legal, pentru evitarea procedurii de înregistrare tardive și sancționarea contravențională;
- prezentați documentele în original atunci când procedura o impune și comunicați corect datele de stare civilă;
- pentru situații speciale – lipsa documentelor mamei, naștere neînregistrată, naștere în străinătate, adopție sau înregistrare tardivă – solicitați în prealabil informații serviciului de stare civilă competent, deoarece sunt necesare verificări suplimentare.